

Atomovka

Tu dámu jsem poprvé potkal někdy těsně po revoluci, po roce 1989. Dnes k ní mám vztah podobný jako prostřední z rodu Hrušínských ve slavném filmu Postřižiny ke strýčkovi Pepinovi. Kdekoli se objevil Pepin, nastala pohroma a Hrušínský si přivodil další z mnoha úrazů. Ke konci filmu stačilo, aby jen v dáli spatřil strýčka Pepina a již prchal. Obdobný vztah mám k Atomovce, šéfce správy budov. Je to neřízená střela, kdekoli se objeví, snažím se okamžitě dostat z její blízkosti.

Setkání první, Apple Macintosh

Mohl být rok 1990, možná 1991. Na katedře jsme si poprvé pořídili na tehdejší poměry pořádný počítač. Byl to Apple Macintosh s laserovou tiskárnou a byli jsme na něj patřičně hrdí. Do té doby jsme totiž mohli mít jen počítače PMD, IQ 150 a první slušivické PC, kopii zahraničního šestnáctibitového stroje.

Počítač jsme umístili do dnes neexistující místnosti 85, střídalo se nás na něm asi pět, měli jsme na nástěnce arch, na kterém jsme se zapisovali, kdo kdy může u počítače být. Počítač využíval i pan prof. Hlavička, pozdější děkan. Když mu přišly diskety ze Spojených států, mohl si je přečíst jedině u nás. Cena tohoto stroje byla tenkrát enormní. Jen tiskárna stála 120 000 korun a počítač nějak podobně.

Jednoho krásného dne se vřítla do místnosti Atomovka. Rázná dáma menšího vzrůstu s neuvěřitelně vyvinutou motorikou. Gestikulovala, udílela rozkazy a neustále překotně hovořila. Byla to šéfka technické správy budov, která přišla zkontrolovat bezpečnost práce. Po zevrubné prohlídce místnosti ji zaujal kohout trčící ze stěny a ukázala na něj kostnatým prstem. Téměř obřadně pronesla: „A co je toto?“ Prst zůstal trčet ve vzduchu a všichni kolem oněměli úžasem. Ticho by se dalo krájet. Takový kohout byl problém, co kdyby si o něj někdo přivodil úraz. Narazil do něj hlavou a zhynul bídnou smrtí. Verdikt byl neúprosný. Jde o kohout starého plynového vedení, fakulta již je od plynu dávno odpojená a tak se musí odstranit. „Odšroubovat!“ zavelela Atomovka. Nějaký dělník poslušně kohout vyšrouboval a ve zdi místo kohoutu zela nevzhledná díra.

Není ale kohout jako kohout. Tenhle kohout vůbec nebyl od plynu, jak se Atomovka mylně domnívala, ale od stlačeného vzduchu, který čas od času používá strojní fakulta. Po několika dnech se na Strojní konaly nějaké experimenty a potrubí stlačeného vzduchu natlakovali. Dokážete si to představit? Veškeré usazeniny, rez a všechno svinstvo uzavřené v potrubí najednou našlo cestu ven ze svého mnohaletého vězení. Osud tomu chtěl, že počítač byl přesně proti zejícímu otvoru ve stěně. Byl doslova smeten, spláchnut a zlikvidován rezatou hmotou nevábného vzezření...

Setkání druhé, výměna oken

Nechci hodnotit, kde a proč se stala chyba. Monoblok fakulty strojní a elektrotechnické v Dejvicích si rozhodně výměnu starých oken za nová zasloužil. Okny se proháněl vítr, v některých místnostech byla zima. A tak jsme výměnu na konci devadesátých let jen uvítali. Nikdo ovšem netušil, že osazovaná hliníková okna jsou v rozporu se smlouvou, kterou podepsal kdosi jiný kdesi jinde a že se za pár let vyškubou a nahradí dalšími. Jak říkám, netuším, kde se stala chyba a nemám čas po tom pátrat. Ale uznejte, u takové akce přece nemohla Atomovka chybět.

Jednoho krásného rána jsem přijel do práce a zaparkoval auto jako kdykoli jindy na bočním parkovišti. Závora se otevřela tak jako jindy a snad jen opuštěné lešení naznačovalo, že se zde

chystá rekonstrukce století. Když jsem odpoledne přišel k autu, nestačil jsem se divit. Na kapotě roztržité sklo, kolem kusy starých kovových rámců, které dělníci házeli z lešení dolů. Jen zázrakem byla kapota jen lehce poškrábaná a já nekoupil ránu kovovou tyčí. Utíkal jsem, co to šlo.

Celkem asi dost rozčilený jsem vletěl na Technickou správu budov. Za stolem seděla Atomovka a poklidně klimbala nad novinami. Návštěvník neznalý poměrů by netušil, jakým ničivým arzenálem tato drobná dáma vládne. Vrhla na mě nepřijemný pohled a vyštěkla „Co potřebujete?“ Stručně jsem vylíčil situaci. Poprvé a naposledy jsem uviděl Atomovku pobledlou. Došlo jí, co se mohlo stát. „Ježíši, já tam zapoměla dát cedule, že se tam pracuje a zavřít parkoviště. No to by byl průšvih. Auto bychom zaplatili, ale co kdyby to spadlo na vás? Ježíši, to je hrůza, co já budu dělat? No to je malér..." Lamentujíc vydala konečně příkaz k uzavření parkoviště.

Sekání třetí, Aurora

V roce 2002 jsme pořádali expedici Aurora za polárními zářemi. Nenechte se mýlit, slovo Aurora označuje kromě nechvalně proslulého bitevního křížníku i fyzikální jev, výboj vytvořený v atmosféře částicemi slunečního větru. Na expedici za polární kruh jsme vezli řadu přístrojů, potravin a samozřejmě bagáže. Jelo nás 12 a sehnali jsme jen dvě auta. Co s tím? Vzpomněl jsem si, že fakulta má dodávku, která by se nám moc hodila. Napadlo mě naivně – k čemu jinému by měla fakulta dodávku než pro takovéto akce? Třeba ji půjde na 14 dní nějak zapůjčit. Většinu nákladů jsme si platili z vlastních kapes a tak by se nám půjčení dodávky moc hodilo. Začal jsem se zajímat o to, jak to provést. K mé nelibosti jsem zjistil, že jedinou osobou, která může o půjčení auta rozhodnout, je právě Atomovka. Celou věc jsem v tu chvíli považoval za ztracenou. Byl bych ale špatný šéf expedice, kdybych se o to alespoň nepokusil. Pečlivě jsem volil čas na druhou odpolední, aby Atomovka byla v dobrém rozmaru po požitém obědě.

Nevzpomínám si už detailně na všechny argumenty, kterými mě zahrnula. Vzpomínám si jen na vytřeštěný pohled a nechápavou grimasu, která jasně signalizovala, že Atomovka nechápe, jak někdo může být tak neuvěřitelně drzý. Auto nám samozřejmě nepůjčila. Dál sloužilo několika vybraným jednotlivcům a možná mělo i nějakou skrytou roli, kterou jsem neodhalil.

A jak dopadla expedice? Skvěle. Auto jsme si půjčili z půjčovny, cesta se sice trochu prodražila, ale co by člověk pro spatření polárních září neudělal. Pravda, půjčenému autu odpadl výfuk již ve Stockholmu, ale alespoň jsme dokázali, že výfuk je na autu zcela zbytečná součástka a že auto může ujet šest tisíc kilometrů klidně i bez výfuku. Pořídili jsme mnoho krásných fotek a myslím že tahle expedice patřila k těm nejkrásnějším. Možná proto, že Atomovka i se svým vozidlem byla v bezpečné vzdálenosti.

Setkání čtvrté, velvyslanec

Léta se znám s honorárním konzulem Paraguaye v Praze a tak se jednou stalo, že když hledal, co by ukázal paraguayskému velvyslanci, napadlo ho ČVUT. Nic proti tomu a tak jsem domluvil přijetí u proděkana pro zahraniční styky (prorektor byl tehdy mimo Prahu), návštěvu vysokonapěťové laboratoře (blesky se budou panu velvyslanci určitě líbit) a návštěvu akustické komory na naší katedře (ticho léčí, tak ať pan velvyslanec zažije i pověstné hrobové ticho). Zbývala poslední věc, se kterou jsem si nebyl úplně jistý. Parkování vozidla velvyslance. Před fakultou bývá dopoledne již plno, ale přesto by bylo vhodné zaparkovat před hlavním vchodem, aby byl velvyslanec ušetřen nevábnych zákoutí v bočním traktu fakulty.

A tak jsem se vydal za Atomovkou. Zdůraznil jsem, o jak důležitou návštěvu jde a jaký mám problém. Rozzářená očka správkyně nevěštila nic dobrého. Dostala totiž nápad. „To přece pane docente není žádný problém! Vyhradíme před vchodem místo, dáme tam zábranu a provaz s nápisem neparkovat“. Byl jsem po předchozích zkušenostech poněkud nedůvěřivý a tak jsem Atomovce pro jistotu ještě volal den předem, zda je vše opravdu v pořádku. Cítila se dotčeně. „Samozřejmě, že ano, to je přece jasné, proč se vůbec ptáte?“ V podtónu bylo znát, že jsem úplný hňup, který si dovilil pochybovat o mimořádných schopnostech této ženy. Ale já nepochyboval, měl jsem obyčejný strach o pana velvyslance, o sebe, o hladký průběh návštěvy. Přece jen velvyslanec přetažený tyčí nebo pokropený rezavou sprškou není to pravé ořechové.

A jak to dopadlo? Velvyslanec přijel v krásném autě, místo k zaparkování samozřejmě vyhrazené nebylo. Co teď? Jediné řešení bylo zaparkovat na bočním parkovišti a jít kolem celé nevábne budovy k hlavnímu vchodu. No, co se dalo dělat. Jenže na bočním parkovišti bylo jediné volné místo až u stěny budovy, kde se normálně neparkuje. Ale zaplat' pánbůh za něj. Parkujeme a počáteční trapas je zažehmán. Situace je hektická a není čas se zabývat neschopnou Atomovkou. Návštěva proběhla celkem v poklidu. Pan velvyslanec uviděl blesky a nezhatil mu náladu ani pozdní příchod vedoucího katedry a o deset minut opožděná prohlídka akustické komory. S panem proděkanem si vyměnili dárky a celá návštěva se blížila ke zdárnému konci. Ještě k autu, rozloučit se a je to za námi. Jenže ouha! Auto je úmyslně zablokováno jiným autem, aby nemohlo odjet. Trapas jako hrom. Kolega rychle utíká za Atomovkou řešit situaci. Teprve druhý den, když jsem přestal být zbrcený potem nad tou ostudou, jsem se dozvěděl, že se Atomovce nelíbilo cizí auto zaparkované na bočním parkovišti a tak za ním její podřízený zaparkovali svůj vůz, aby za trest nemohlo vyjet...

Setkání poslední, medaile

Po předchozích zkušenostech jsem se rozhodl, že se Atomovce budu důsledně vyhýbat. Je to v zájmu mého zdraví. V každém normálním podniku by musela být dávno propuštěná, nikoliv u nás, kde je hýčkanou a chráněnou osobou. Zcela jistě má své kouzlo, ale já ho hodlám pozorovat jen z bezpečné vzdálenosti. Přesto jsem se s tou drobnou dámou setkal ještě jednou. Bylo to v Betlémské kapli v roce 2005. Šel jsem na předání doktorského diplomu svému dlouholetému kamarádovi Davidovi. Kromě diplomu se udílely i různé ceny a medaile. Nikdy nezapomenu na větu, při které mě zamrazilo: „... a České vysoké učení technické uděluje zlatou medaili ČVUT za zásluhy o rozvoj ČVUT paní..."